

4. Романчук О. Психологічна стійкість в умовах війни: індивідуальний та національний вимір. *Український інститут когнітивно-поведінкової терапії*. URL: https://i-cbt.org.ua/resilience_ukraine/
5. СЕЕН-путівник. Соціально-емоційне та етичне навчання: освітня програма для навчання серця й розуму / гол. ред. О. Елькін. 2-ге вид. Київ: ТОВ «Інжиніринг», 2023. 148 с.
6. У межах Всеукраїнської програми ментального здоров'я визначили пріоритетні проекти. *УКРІНФОРМ*. 2023. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3695613-u-mezah-vseukrainskoi-programi-mentalnogo-zdorova-viznacili-prioritetni-proekti.html>.

МЕТОДИ СТВОРЕННЯ СОЦІАЛЬНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В УМОВАХ ВІЙНИ

Валерія Репало

*Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка
repalolera@gmail.com*

Науковий керівник: Наталія Сайко

Постановка проблеми. Умови війни та конфлікту відзначаються нестабільністю, стресом та загрозами, які мають серйозний вплив на всіх членів суспільства, зокрема на наймолодших його представників – дітей дошкільного віку. Відсутність безпеки, пауза у навчанні та розвитку, а також психологічні травми можуть значно погіршити їхнє соціальне благополуччя. Проте, застосування відповідних методів та підходів може сприяти збереженню та зміцненню психосоціального становища дітей навіть у найскладніших умовах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження на тему благополуччя дітей в умовах війни включають широкий спектр аспектів, що охоплюють як фізичне, так і психологічне благополуччя дітей, а також їх соціальну та освітню ситуацію. Ось кілька ключових аспектів, які розглядаються в таких дослідженнях:

1. Психологічні травми та стрес:

- дослідження вивчають вплив війни на психічне здоров'я дітей, включаючи стрес, травматичні події та посттравматичний стресовий розлад;
- аналізуються стратегії психологічної підтримки та інтервенції для дітей, що пережили воєнні травми.

2. Соціальна ізоляція та втрата підтримки:

- дослідження вказують на ризик втрати соціальної підтримки та відчуття ізоляції серед дітей в умовах війни;
- аналізуються способи збереження та підтримки соціальних зв'язків та спільнот у разі війни.

3. Освітні можливості та втрата навчальних можливостей:

- дослідження оцінюють вплив війни на доступ до освіти та якість навчання для дітей, включаючи зруйнування шкіл, перерви у навчанні та втрату педагогічних кадрів;

- аналізуються можливості забезпечення освітніх можливостей для дітей в умовах конфлікту та методи адаптації освітніх систем до воєнних умов.

4. Забезпечення медичної допомоги та здоров'я:

- дослідження оцінюють доступ дітей до медичної допомоги та стан їхнього фізичного здоров'я в умовах війни;

- аналізуються програми гуманітарної допомоги та медичної реабілітації для дітей в зоні конфлікту.

5. Захист прав дітей та гуманітарна допомога:

- дослідження вивчають ефективність заходів захисту дітей та гуманітарної допомоги для дітей в умовах війни.

- аналізуються міжнародні стандарти та механізми захисту прав дітей в контексті воєнного конфлікту.

Ці дослідження надають важливі уявлення про те, як війна впливає на благополуччя дітей та які стратегії можуть бути використані для покращення їхньої ситуації.

Мета статті. Метою є розгляд сучасних стратегій і підходів до підтримки та захисту психосоціального розвитку дітей під впливом конфліктів і воєнних подій. Стаття також ставить за мету виявлення кращих практик у забезпеченні безпеки, емоційної підтримки та соціальної інтеграції дітей дошкільного віку, які опинилися в умовах війни, з метою сприяння їхньому здоров'ю, добробуту та нормальному розвитку.

Виклад основного матеріалу. У часи війни соціальне благополуччя дітей дошкільного віку нерідко стає під загрозу. Розриви у звичайному житті, постійна загроза насильства та переміщення з дому можуть залишити глибокий слід на їхньому фізичному, емоційному та соціальному розвитку. Створення соціального благополуччя для цих вразливих дітей стає не лише пріоритетом, але і необхідністю. У цій статті ми дослідимо методи та стратегії, спрямовані на сприяння почуттю безпеки, стабільності та щастя для дошкільників серед хаосу війни.

1. Безпечні простори та середовища. Створення безпечних просторів та середовищ, де діти дошкільного віку можуть грати, вчитися та взаємодіяти без загрози насильства, має вирішальне значення. Це може включати створення дитячих майданчиків у притулках, школах або центрах спільноти, обладнаних іграшками, книгами та активностями, що сприяють творчості та дослідженню.

2. Програми психосоціальної підтримки. Впровадження програм психосоціальної підтримки, адаптованих до унікальних потреб дошкільників, допомагає їм впоратися з травмами та стресом війни. Ці програми можуть включати мистецьку терапію, ігрову терапію та сесії розповідей, проведені кваліфікованими фахівцями, щоб допомогти дітям виразити свої емоції та побудувати стійкість.

3. Підтримка дбайливих доглядачів та вчителів. Надання доглядачам,

включаючи батьків, вчителів та провайдерів дитячого догляду, знань та навичок для підтримки соціального та емоційного розвитку дітей дошкільного віку є надзвичайно важливим. Програми навчання, спрямовані на позитивну дисципліну, вирішення конфліктів та регуляцію емоцій, допомагають доглядачам створити сприятливі та підтримуючі середовища для дітей.

4. Підтримка рівняння та взаємодії. Створення можливостей для дітей дошкільного віку взаємодіяти зі своїми ровесниками в безпечних та структурованих умовах сприяє соціалізації та формуванню дружби. Групові активності, такі як ігри, музика та розповіді казок, сприяють співпраці, емпатії та комунікаційним навичкам, необхідним для здорового соціального розвитку.

5. Залучення спільноти та включення. Залучення широкої громадськості до підтримки дошкільників, які постраждали від війни, сприяє відчуттю приналежності та включеності. Ініціативи на рівні спільноти, такі як групи підтримки батьків, ігрові групи у сусідніх спільнотах та культурні заходи, посилюють соціальні зв'язки та надають додаткові джерела підтримки для сімей.

6. Доступ до базових потреб та послуг. Забезпечення доступу до основних послуг, таких як медичний догляд, харчування та освіта, є ключовим для благополуччя дітей дошкільного віку в умовах війни. Гуманітарні зусилля повинні пріоритетно спрямовуватися на задоволення основних потреб дітей та їхніх сімей з метою пом'якшення впливу конфлікту на їхній розвиток.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Зрозуміло, що в умовах війни створення соціального благополуччя для дітей дошкільного віку є складною, але надзвичайно важливою задачею. В даній статті ми розглянули різноманітні методи та стратегії, спрямовані на підтримку цих дітей у найважчі часи.

Створення безпечних просторів, психосоціальної підтримки, навчання дбайливих доглядачів та вчителів, сприяння взаємодії з ровесниками, залучення спільноти та забезпечення доступу до основних послуг - це лише деякі із ключових аспектів роботи у цьому напрямку.

Однак, незважаючи на наші зусилля, ще багато роботи залишається перед нами. Необхідно продовжувати дослідження, спрямовані на вдосконалення методів підтримки та захисту соціального благополуччя дітей дошкільного віку в умовах конфліктів і війни.

1. Ефективність програм психосоціальної підтримки. Подальші дослідження можуть досліджувати ефективність різних програм психосоціальної підтримки для дітей дошкільного віку в умовах війни та розробляти оптимальні методи психологічної підтримки.

2. Розвиток унікальних підходів. Дослідження можуть вивчати різні культурні та соціальні контексти, щоб розробити унікальні підходи до підтримки соціального благополуччя дітей дошкільного віку в різних культурних середовищах.

3. Роль технологій. Вивчення впливу використання технологій, таких як відеозв'язок і соціальні мережі, на соціальне благополуччя дітей дошкільного віку в умовах війни та конфліктів.

4. Участь батьків та сімей: Дослідження можуть досліджувати роль батьків та сімей у створенні соціального благополуччя дітей дошкільного віку в умовах війни та розробляти програми, спрямовані на зміцнення сімейних зв'язків.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Захист прав дітей в умовах війни : зб. матеріалів круглого столу до 110-річчя Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, 17 трав. 2022 р. Вінниця : ВДПУ, 2022, 90 с.
2. Психосоціальна підтримка в кризовій ситуації : метод. посіб. для педагогів / С. Богданов, О. Залеська. Київ : Пульсари, 2018. 76 с.
3. Children and War: A Historical Anthology / ed. by James Marten. New York : NYU Press, 2002. 313 p.
4. Minimum Standards for Education: Preparedness, Response, Recovery. New York : Inter-Agency Network for Education in Emergencies (INEE), 2010. 140 p.
5. The State of the World's Children: Children, Food and Nutrition. New York : UNICEF, 2019. 258 p.

МОЛОДІЖНА РОБОТА В ГРОМАДІ В УМОВАХ ВІЙНИ

Анастасія Розсоха

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

rozsoha.anastasiya@vu.cdu.edu.ua

Науковий керівник: Тетяна Демиденко

Постановка проблеми. Зміни в адміністративному устрої України, що (децентралізація влади), значно розширили повноваження об'єднаних територіальних громад у сфері реалізації молодіжної політики. Зростання ролі територіальних громад у визначенні пріоритетів та напрямів розвитку молодіжної політики на своїй території потребує чіткого розуміння їхніх можливостей та викликів. Децентралізація влади створила умови для більш гнучкого та адаптивного підходу до молодіжної політики, враховуючи специфіку кожної громади. На початок 2022 року в Україні існувала розвинена мережа молодіжної роботи, що включала різноманітні програми та заходи, спрямовані на підтримку та розвиток молоді; молодіжні центри, простори, громадські організації, що займалися молодіжною роботою. З початком повномасштабного вторгнення багато можливостей для молодіжної роботи зникли або суттєво обмежилися. Відповідно, зміни та особливості в молодіжній роботі в умовах воєнного стану потребують аналізу та подальшого дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Особливості молодіжної роботи в умовах воєнного стану стали предметом активних досліджень науковців та експертів: Д. Шевчук, Г. Разумова, А. Костюкевич та ін. Інновації в сфері молодіжної роботи досліджували О. Лісовець, Г. Котломанітова,